

חרש שנשא פרק ארבעה עשר יבמות קיג.

עין משפט גר מצוה

בז א מ"י פ"ד מהלכות
תמימות הלכה ג:
ז ב ג מ"י שם הלכה ד
ועי' כ"מ:
יח ד מ"י פ"ד מהל'
לשונות הלכה ה סמג
עשין מה' טו"ש"ע אה"ע
סימן קמ"ט ס"ק ה:
י"ב ה מ"י שם הל' ב
טו"ש"ע שם ס"ק ד:
ב ו מ"י שם טו"ש"ע שם
ס"ק ג:
כא ז מ"י שם וי"א שם
הלכה ג סמג שם
טו"ש"ע שם ס"ק ו וסימן
ס ס"ק ד:
כב ח מ"י פ"ד מהל'
לשונות הל' ו סמג
שם טו"ש"ע שם ס"ק י:
כג ז מ"י שם הלכה ה
טו"ש"ע שם ס"ק ט:
כד י מ"י שם טו"ש"ע שם
ס"ק ח:
כה כ מ"י פ"ח מהל'
שגונות הלכה ג:
כו ל מ"י פ"ד מהלכות
תמימות הלכה ב סמג
עשין קל"ג טו"ש"ע יו"ד
סימן של"ט ס"ק ל:
כז מ ב מ"י פ"ח מהל'
שגונות הלכה ג:

מוסף רש"י

על החרשת שהשיאה
אביה. כדמא נקט דלע"ג
דקבל אשה קידושין דיהא
כשהא קטנה. והוא לא
אשת איש גמורה. אפילו
היא יולאה בגט ומקבלת
היא גט. ואע"פ דלית בה
דעתא. דאשה כי נפקא
בעל כרתה נפקא ואין
מתקיימת בגירושין ואפילו
היא נפקא הלך לא
בעין דעתא (גירסו נה).
הממנות. קטנה יתומה
שהשיאתה אמה לדעתה.
אמרו חכמים יולאה למאן.
דמן התורה אין מעשה
קטנה כלום ואמה אינה
זוכה בה לקדשה ודמון
הוא דמקון שאין לימונים
שלא יתנו בה מנהג הפקר
והשמירה בעלה והם אמרו
דקמי לה במילין (ב"ב
י"ז). והשינה. שניות
לעניות שגורו חכמים
כ"פ שני דיבמות (ס"ט).
והאילונית. דוכתיבתא
ללא ילדה. לכן א"ל
(ס"ט). אין להן בתובה.
ממלכת משום דמעמיה
יולאה (בבבבות פ) ואף
מה שהעניקה לו בגירושיה
ושמלתה כבתובה. וכל
שכן מאתם שמקנה לאשה.
משום דבעל כרתה נפקא
(ב"ב י"ז). שניה קנסא
דבעין הוא כדלמתיין
בפ"ק יש מותרות (לעיל
פ"ה) מפני שהיא מרגילתו
לשאתה. שאינה מפסדת
כלום בשואין שאינה
נפסלת בכן ויולדה כשר.
אילונית משום דמקת
טעות הוא (בבבבות פ).
חרש שרעה וקטן.
דכתיב אשר ידענו לכו.
ש"ש לו לל להחמיר.
כשה"ס ירושלמי (שבב
ק"ג). והתורה את
שאריו שרלו. ללא שנות.
דמתי בתובה ודען (ס"ט).
אפילו ברשת ישראל.
דשלימות מהיכל אהרני
מן תמימו גם אה"ס. גם
לביטול שולחם. ומה אה"ס
בני בריית אף שולחם בני
בית (ס"ט). תרומת חרש

ואי"ל חרשת לא אברה. וא"ת מנלן אי משום דנקט קטנה דלמא
כ"ש חרשת שלא תכלל גדלות ואי היה נקטין חרשת
אכלה ה"א דקטנה לא אכלה כיון שצאה לכלל נישואין וי"ל דייק
מדלל תנא חרשת צהדי קטנה: **שמוא יאביז חרש בפקחת.** אבל

משום שמה יאביז קטן צבולה לא
גורין שמה תאכל קטנה צברומה
דמשום זמן גורין לא גורין שרי
כשיגדיל ויצעול יהיו קידושין דלוריימת
וצירושלמי מפרש צקטנה לא גורין
משום מינה שהיו הכל קופלין עליה
לישאנה ושמה צברשת לא שייך האי
טעמא משום דחרשתה גרמה לה
וצקוני פ"י בהנזקין (גיטין ד' נה. ד"ה
בפקחת) דלא גורין אטו קטן שישא
גדולה משום דלית ליה נשואין כדלמנר
הכל ומילתא דלא שכיחא היא ואין
נראה דהא משיאן סמוך לפירקן
מעלימתא היא כדפ"י לעיל (דף סב:
ד"ה סמוך):

דלמא אתי לאובלה בתרומה
דאורייתא. אבל צקטנה
דלא אכלה אלא צברומה דרבנן
כדלמנר בהאשה רצה (לעיל דף ט'
ו)ס) לא גורו אטו דלוריימת (ס'
שמיני) לכלל גדלות:

דאם בן מימנעי ולא נכסי דה.
ואי משום שלא תהא קלה
צעייני להו"איה לא חשו חכמים לקי:
מאן חבים במיעבד הכי. דוקא
במטלטלי תנן בהנזקין
(גיטין דף נ"ט.) חרש רומז וגרמז אבל
במקרקעי לא ומה ששיעזד בכתובה
מתקדשי משום שהיה לו אפטרופוס
וגם זכין לאדם שלא צפניו. ר"י:
יתתה

לה ארבע מאה זווי מנכסיה אמר רבא מאן חכים כרב מלכיו דגברא רבה הוא
קסבר אילו רצה שפחה לשמשו מי לא זבנינן ליה כ"ש הכא דאיכא תרתי אמר
רב חייא בר אשי אמר שמואל אשת חרש אין חייבין עליה אשם תלוי לימא
מסייע ליה דחמשה לא יתרומו ואם תרמו אין תרומתן תרומה ואלו הן חרש
שומה וקמן והתורם את שאינו שלו ועובד כוכבים שתרם של ישראל אפילו
ברשות ישראל אין תרומתו תרומה הוא דאמר כרבי אלעזר דתניא ר' יצחק
אומר משום רבי אלעזר תרומת חרש לא תצא לחולין מפני שהוא ספק אי
סבירא כרבי אלעזר אשם תלוי נמי ליחייב בעינין חתיכה משתי חתיכות וכו'
בעי רבי אלעזר חתיכה משתי חתיכות והתניא רבי אלעזר אומר כ"ו חייבין על
חלבו אשם תלוי שמואל סבר כר' אלעזר כהדא יפליג עליה כהדא ואיכא
דאמרי אמר רב חייא בר אשי אמר שמואל אשת חרש חייבין עליה אשם תלוי
מיתיבי חמשה לא יתרומו סבר לה כרבי אלעזר בעא רב אשי מ"ט דר' אלעזר
מיפשמט פשיטא ל' דחרש דעתא קלישתא הוא ומיהו מספקא ל' אי דעתא צילותא
אי

מימנעי ולא נכסי לה. הואיל ולעולם היא יכולה למאן מפני חרשותה
אבל קטנה גבול יש לה וסבר מפייסקא לה כל עמתא עד שיעבור זמן
מימנעי: **מאי שנה** (א) **דאכלה צברומה.** אם השיאתה אמה לכהן:
ומאי שנה חרשת. שלא השיאה אשה צקטנה שאין נישואיה גמורין

ללא אכלה דתמן כו' אלאמה לא
אכלה: **על החרשת שהשיאה אביה.**
בצקטנותה שיוצאה בגט ואפי' משתגדיל
ואין אשה מקבל גיטה מקבלתו היא
ויולאה ואע"ג דקידושה גמורין הו'
וגירושה צלה דעתה היא גיטא לפי
שהאשה יוצאת לרצונה ושלא לרצונה:
ועל קטנה צה ישראל. יתומה הנישאת
ע"פ אמה שאוכלת צברומה אע"פ
שאין נישואיה נישואין גמורים אכלה
צברומה דרבנן כך אוקימנא בהאשה
רצה (לעיל דף ט'). **ואילו חרש לא**
אכלה. מדשצקה לחרשת דקעסיק
בה ואפי' ונקט קטנה ולא קמני ועל
החרשת שנישאת מעמשה שאוכלת
צברומה: **גירה שמה יאביז חרש**
צברשת. והאי לכו שניוה מעליה
הוא מה לא פקח צברשת מה לי
חרש צברשת שניהן אינן נשואין ואם
זו מותרת אף זו מותרת שהרי כל
היתר שלהן אינו אלא משום דלאו בני
עושין נינהו והוון קטן אוכל נבלות
אלא כולה משום גירה שמה יאביז
חרש צפקחת הוא דאיכא עליה חיוב
מיתה כדלמתיין צמסקתא דמילתא
ולהכי נקט צברשת שמה יאביז חרש
צפקחת משום דחרש צפקחת לא
מיתלף צפקח צברשת אבל חרשת
אשת חרש מיתלפף צברשת אשת
פקח וצדד מיתלף חרש צעל פקחת
צברש בעל חרשת אבל קטנה לגדול
ילכא למיגור משום גדולה לקטן דלין
לקטן נישואין: **ויולאה אפי' חרש**
צפקחת צברומה דרבנן הא אית לה
נשואין מדרבנן: **ומ"ש כו'.** לקמן
בני תרווייהו מנא לן דהא אית לה
והא לית לה: **מימנעי ולא נכסי לה.**
אבל צקטנה לא מימנעי דלתיא לכלל
דיעה: **ממלכת.** לית לה כמותה דהא
צעל כדמו פקא: **שנייה.** מד"ס: אין לה
כתובה. דרבנן קנסוה כדלמנר צ"ש
מותרות (לעיל דף ט' פ): **אינינונים.** משום
דמקח טעות הוא: **אבל יולאה בגט**
כו'. מדיוקא דמתני' דקמי ממלכת
שמעין מיהא טעמא משום דבעל
כרחו נפקא הא הו"איה אית לה
אלמא יש כמותה לקטנה: אין לה

עליהם כלום. חזון להם דעת ואין תנאו הראשון תנאי ואע"ג דמקון רבנן נשואין לחרש לא תקינו לה רבנן כתובה מיניה כדמפרש לקמן
יותר ממה שהא"ש רוצה לישא אשה רוצה להנשא: **שרוצה לזון בנכסיו.** ואע"פ שלא (נשא) תקנו לה חכמים כתובה הרי הוא כתב לה הואיל
ורוצה להפסיד ולהיות נוזק מנכסיו תנאו קיים: **הא לא רצה.** דלא כתב לה אין לה מתקנת חכמים: **א"כ.** דבעי למיתב לה כתובה
מימנעי ולא נכסי לה: **אין חייבין עליה אשם סלוי.** דנימא ספק אשת איש היא ספק היה צו דעת ספק אין צו והאז עליה צאשם תלוי
דולאי אין לו שום קנין מן התורה: **הפורס את שאינו שלו.** ולא לכוו צעל בדיית דשליחות נפקא לן (קדושין דף מא'): **מלכתם גם אתם** [במגדלי
לביבות שלוחכם הלך מה אתם לדעתכם אף שלוחכם לדעתכם: **ועודד כוכבים שפרס את של ישראל אפי' צרשות בעלים אינה תרומה.** דבעינן
מה אתם בני צרית אף שלוחכם בני צרית. וקמי מיהא חרש אין תרומתו תרומה ומותרת לור ואי ספק הוא תרומה ויחזור ויתרום (י) מינעי ליה:
הוא דאמר כר' אלעזר. כלומר מהא לא מסייעיה דגבי תרומה ק"ל לשמואל כר' אלעזר דשקף הוא וגבי אשתו אע"ג דשקף הוא אינא צאשם
תלוי דגבי אשם תלוי כתיב אחת מכל מנות ה' (ויקרא ה) ויקרין מנאות דמשמע חדא ממרתיה שיש היתר ואיסור לפניו כגון אשתו וא"ל עמו
בצית וסבור אין שם אלא אשתו ובה על האחת ולצדק נמלחו שמהן ולא ידע על אי צו וכן חלצו ושומן לפניו וסבר שמהן שומן ואכל
אחת מהן ולסוף נודע לו שהאחת חלצו ולא ידע על אי צו אכל דאי ידע מייתי חטאתי) נקבה וכל דהו אפי' צת דנקא והשתא דלא ידע מצד אשם זכר
בכסף שקלים אבל הכא שהפק תלוי בחתיכה אחת ספק איסור ספק היתר לא מייתי אשם תלוי: **כוי חייבין על חלבו אשם סלוי.** והא הכא
כל הספק תלוי צה: **מ"ט דר"א.** צאשם חרש: **קלישתא.** דקה. כלומר דעמו מועמות שאין ממודד להצין כשאר בני אדם ומיהו מספקא
ליה אי דעתא צילותא היא אותה ק"ת הדעת שיש לו אם כלולה היא וצמה שהיא נותן דעמו ועושה דבר ודאי כוונתו כוונה
אף

(א) גיטין נה: עדיות פ"ו
מ"טן. ט' צ"ח סו. סוכות
ק: א (מתכות פ"י. גיטין
מט: א. ד) שבת קנ"ג:
תרומות פ"ח מ"א,
(ה) [שבת קנ"ג. א] צ"ל
קב"ל ליה. יעקב י:
(ו) כריתות ז: י"ח. ע"ש.
דליתא דרי אליעזר וע"ש
ת"י. ד"ה דלא צלנו,
(ח) [כריתות כ"ב.]

הגהות הב"ח

(א) ר"ל ר"ל לקיימן יש להם
מכונה מנה ופקח וכו':
(ב) שם (מפני שרצה לזון
בנכסיו). תלמי' וי"ב ס"א
מפני שרצה לזון
מנכסיו: (א) רש"י ד"ה
מאי שנה קטנה דאכלה:
(ד) ד"ה ועי"ס שמה
וכי' מינעי ליה. י"ב ע"י
פרק האשה דף פט:
(ה) תוס' ד"ה דלמא וכו'
כיון שמגיע י"ב חוב'
פירש קטן לפי סבתם
הי"ל ללא גורין שמה יאביז
קטן משום דבזמן מועט לא
גורין ה"ה כלן צקטנה לא
גורין משום זמן מועט אבל
בגיטין דף ג"ה דס"פ כר"י
אכל קטן לא גורין משום
דלית ליה נשואין מות
דכ"ל לנשי' דמשום זמן
מועט נמי גורין ע"כ
והכרחי התוספות ה"ס
לפרש הא דלא גורין
צקטנה דאף אם תאכל
צברומה דלוריימת קטנה
היא כן נראה לפע"ד:

לא תצא לחולין. והוא תרומה לאסור לזרים ויחזיר ויתרום הפקח אחרת. מפני שרוא ספק. אי דעת כלולה היא או לא (ס"ט). כ"י. ספק צממה ספק מיהא. חייבין על חלבו אשם תלוי. אף על גב דליכא חתיכה אחת משתי חתיכות. אם אכל חלבו כשגוג קסבור מיהא הוא (בבבבות י"ז).